

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของห้องสมุดของเล่นในสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่มีต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การเลือกตัวอย่างประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก บ้านเด็กจตุดา ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 35 คน แบ่งตามกลุ่มอายุได้ดังนี้ 12 - 19 เดือน จำนวน 8 คน 20 - 27 เดือน จำนวน 12 คน และ 28 - 36 เดือน จำนวน 15 คน กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่ 1 จำนวน 35 คน

สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กบ้านเด็กจตุดา ซึ่งรับบุตรหลานของอาจารย์ข้าราชการ และลูกจ้างประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ แรกเกิด - 1 ปีครึ่ง 1 ปีครึ่ง - 2 ปีครึ่ง 2 ปีครึ่ง - 6 ปี เหตุผลในการเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กบ้านจตุดาฯ เป็นสถานที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่สนับสนุนด้านการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยอย่างเต็มที่และยังไม่เคยจัดห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองมาก่อน
  2. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของการวิจัยโดยให้ใช้เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นตัวอย่างประชากร
  3. ผู้ปกครองของเด็กมีความสนใจให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
1. เลือกตัวอย่างประชากรในการวิจัย
    - 1.1 คัดเลือกตัวอย่างประชากรผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก

บ้านเด็กजूฬา ที่มีบุตรอายุ 12 - 36 เดือน โดยมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไปและเป็นผู้ที่มีความเสียสละและยินดีให้บุตรร่วมมือในการทดลองด้วย โดยมีวิธีการดังนี้คือ

- 1.1.1 ส่งจดหมายเชิญผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 12-36 เดือน เข้าสมัครร่วมกิจกรรมทั้งหมด 35 ฉบับ
  - 1.1.2 คัดเลือกจดหมายของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุ 12-19 เดือน 20-27 เดือน และ 28-36 เดือน
  - 1.1.3 พิจารณาการตอบรับของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยตามคุณสมบัติที่ได้ตั้งไว้ คัดเลือกให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยให้ได้กลุ่มละ 5 คน รวมเป็น 15 คน
- 1.2 ตัวอย่างประชากรเด็กปฐมวัยในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยซึ่งเป็นบุตรของผู้ปกครองที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม

- 1.2.1 เมื่อพิจารณาคัดเลือกตัวอย่างประชากรผู้ปกครองแล้วได้ตัวอย่างประชากรเด็กปฐมวัยที่เป็นบุตรตัวอย่างประชากร
- 1.2.2 จัดเรียงตัวอย่างประชากรเด็กปฐมวัยตามกลุ่มอายุ ได้ดังนี้คือ  
กลุ่มอายุ 12 - 19 เดือน 5 คน 20 - 27 เดือน 5 คน และ 28 - 36 เดือน 5 คน รวมเป็น 15 คน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1)

## 2. แผนการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่น

หลังจากได้ตัวอย่างประชากรในการทำวิจัยครั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง โดยมีลักษณะดังนี้คือ

1. การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นโดยกำหนดบทบาทของห้องสมุดของเล่นที่มีต่อความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมภายในห้องสมุดของเล่นซึ่งจัดขึ้นโดยผู้วิจัย
2. การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นโดยกำหนดบทบาทของห้องสมุดของเล่นที่มีต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย

การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นทั้งหมดมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นโดยกำหนดบทบาทห้องสมุดของเล่นที่มีต่อ

ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมภายในห้องสมุดของเล่นที่จัดขึ้นโดยผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์ดำเนินการดังนี้

2.1.1 กำหนดกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในห้องสมุดของเล่นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2.1.2 เลือกกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในห้องสมุดของเล่น ได้แก่ การฟังนิทาน การอ่านหนังสือ การเล่นของเล่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมดนตรีและกิจกรรมบทบาทสมมติ การเลือกกิจกรรมดังกล่าวได้คำนึงถึง :

ก. วุฒิภาวะและพัฒนาการของเด็กในวัย 12 - 36 เดือน

ข. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 12 - 36 เดือน

ค. งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

2.1.3 ได้กิจกรรมสำหรับจัดห้องสมุดของเล่น 4 ประเภท คือ การฟังนิทาน การอ่านหนังสือ การเล่นของเล่น และกิจกรรมศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของห้องสมุดของเล่นที่มีต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย (ศึกษารายละเอียดในแผนภูมิที่ 3)

2.1.4 สร้างแผนดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่น จำนวน 12 แผน มีรายละเอียดดังนี้

2.1.4.1 ศึกษากิจกรรมที่จัดในสถานรับเลี้ยงเด็กบ้านเด็กजूฬ้าทุกกลุ่มอายุ

2.1.4.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับความพร้อมทางภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผน

2.1.4.3 พิจารณาวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดเตรียมห้องสมุดเพื่อใช้ในการสร้างแผน

2.1.4.4 จัดแผนการดำเนินกิจกรรมห้องสมุด (แผนภูมิที่ 4)

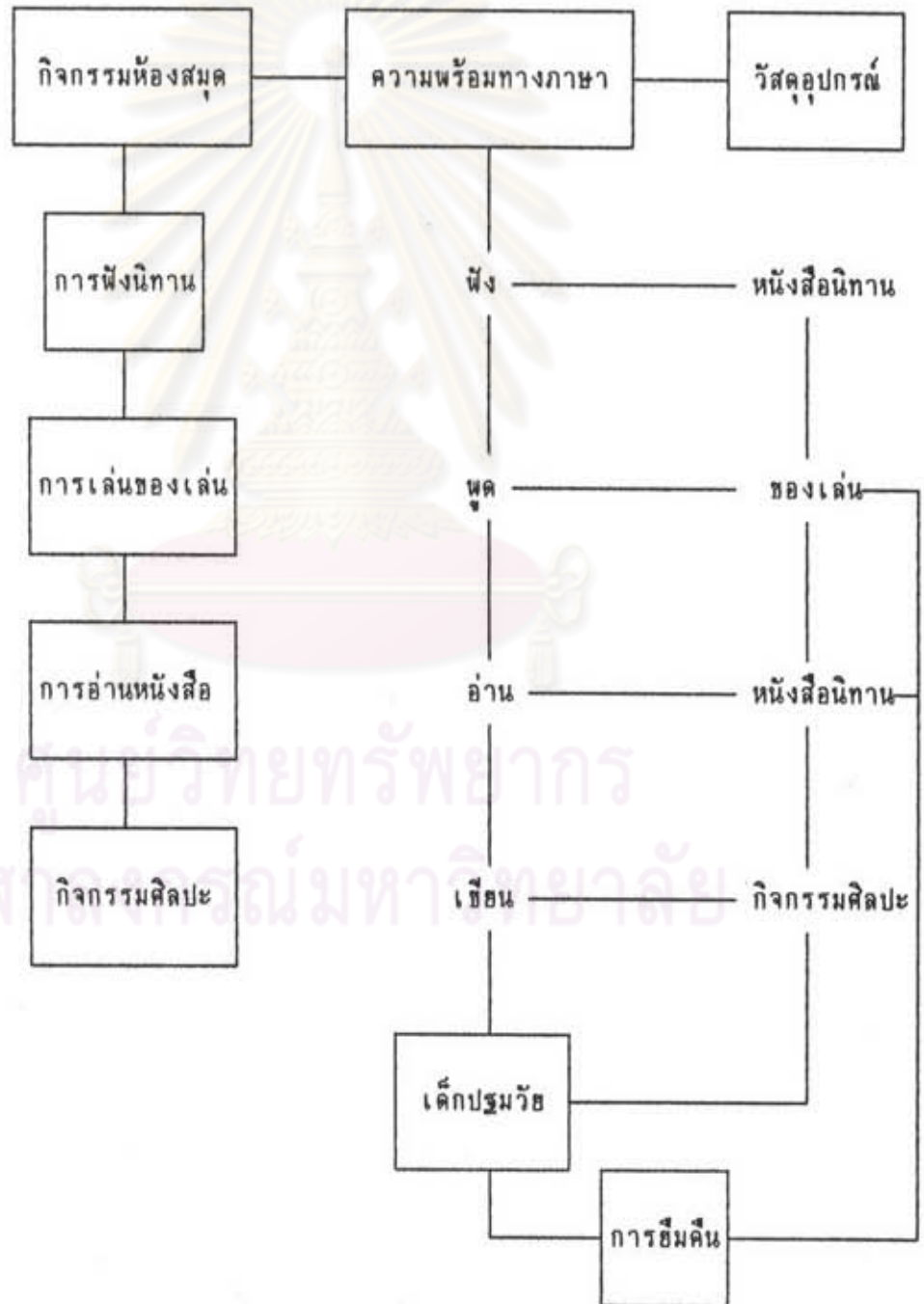
2.1.4.5 นำแผนการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นทั้งหมด 12 แผน ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาความเหมาะสมในด้านระยะเวลาและความยากง่าย



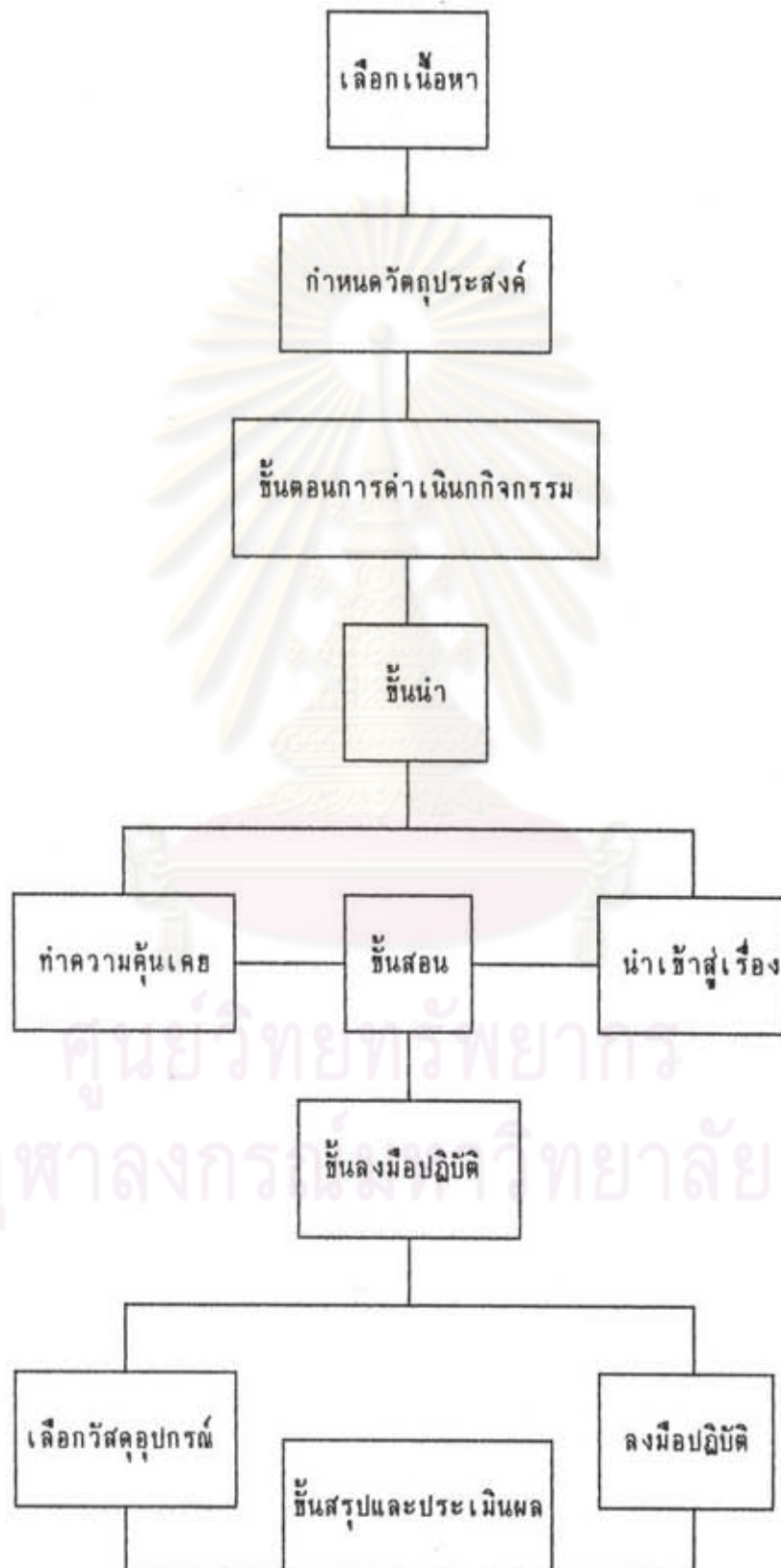
ของภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

แผนภูมิที่ 3

แผนภูมิของการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นที่มีบทบาทต่อ  
ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย



แผนภูมิที่ 4 แผนการดำเนินงานกิจกรรมความพร้อมทางภาษา



2. การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นโดยกำหนดบทบาทห้องสมุดของเล่นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมภายนอกห้องสมุดของเล่นที่จัดโดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองให้สอดคล้องกับการปฏิสัมพันธ์ของผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คู่มือการให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักการใช้ห้องสมุดของเล่น ความหมายของปฏิสัมพันธ์และวิธีประเมินผล

ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรมที่ผู้ปกครองจะนำไปเล่นกับลูกที่บ้าน

2.2 พิจารณาตามเกณฑ์ในข้อ 2.1 พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม (ศึกษารายละเอียดในแผนภูมิที่ 5)

2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ด้วยวิธีดังนี้

2.3.1 จัดประชุมก่อนเปิดห้องสมุดของเล่น

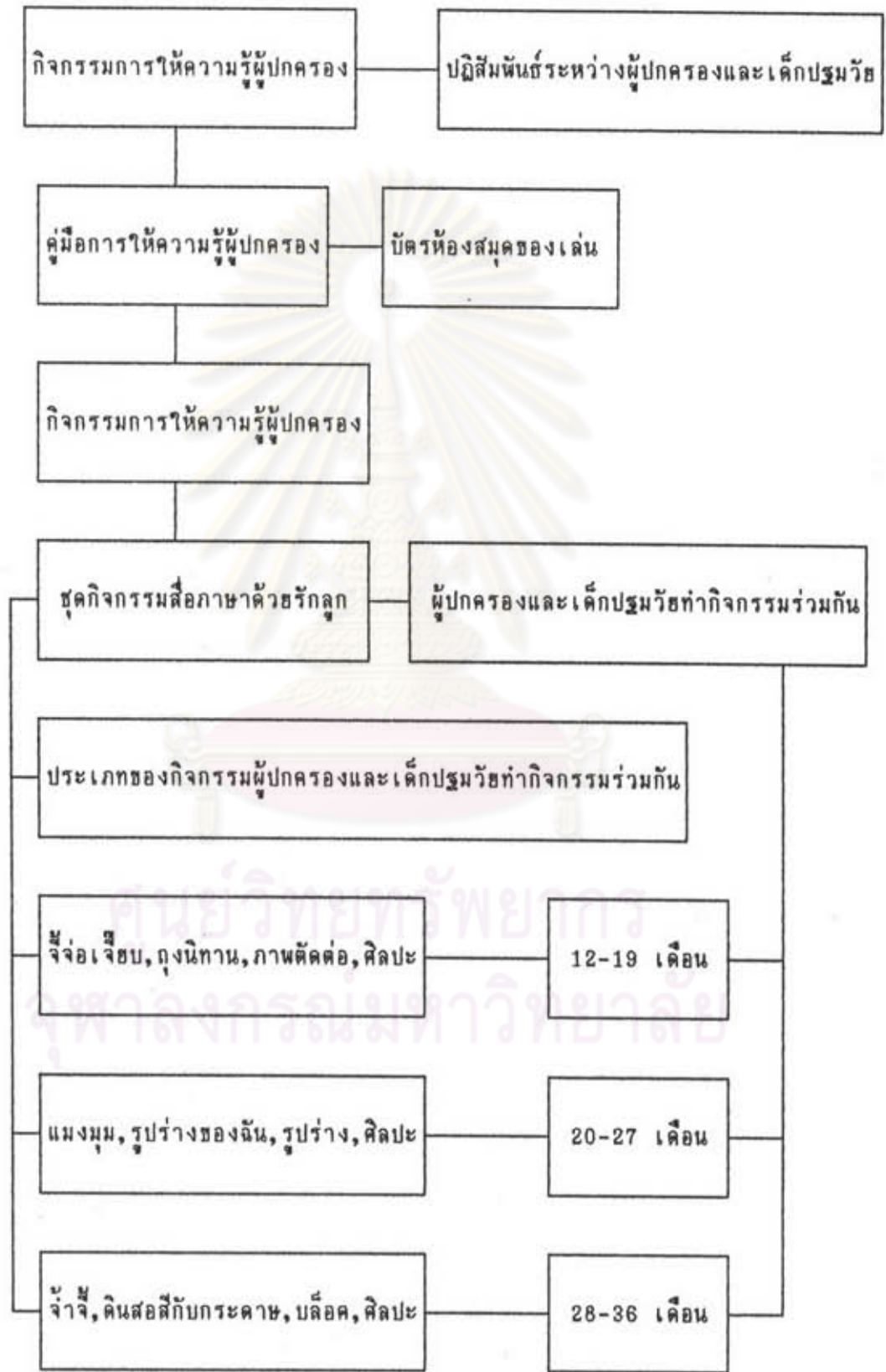
2.3.2 พบปะผู้ปกครองเป็นรายบุคคลในการชิม-คืน ชุดกิจกรรม

2.4 สร้างคู่มือกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและชุดกิจกรรม "สื่อภาษาคำรักลูก"

2.5 นำคู่มือและชุดกิจกรรมทั้งหมด 12 ชุด ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาความเหมาะสมในด้านความยากง่ายของภาษาและความเหมาะสมสำหรับเด็กแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5 แผนการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นที่มีต่อ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย



2.6 รายละเอียดของกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง มีดังนี้คือ

2.6.1 กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและชุดกิจกรรมสื่อภาษาด้วยรักลูก  
ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการให้ความรู้ผู้  
ปกครอง

2.6.2 สร้างคู่มือกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองโดยคำนึงถึงความครอบคลุม  
เนื้อหาและลักษณะกิจกรรมที่เหมาะสมดังนี้

คู่มือกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อ  
ให้ผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมภาษาให้กับลูกและให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับลูกด้วย ซึ่ง  
ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คู่มือการให้ความรู้ผู้ปกครอง จำนวน 15 ชุด

ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรม "สื่อภาษาด้วยรักลูก" มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 คู่มือการให้ความรู้ผู้ปกครอง

การสร้างคู่มือนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยหลักการ

2 ประการคือ

1) หลักการของห้องสมุดของเล่น เพื่อพัฒนาความพร้อมทาง  
ภาษาของเด็กและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก

2) หลักการเลือกกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความ  
พร้อมทางภาษาของเด็กและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก หลักการทั้ง 2 ประการ มี  
รายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการของห้องสมุดของเล่น เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาของ  
เด็กและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก เป็นข้อมูลที่บอกให้ผู้ปกครองทราบถึงวิธีการปฏิบัติ  
ในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดของเล่นในการเป็นสถานที่  
ที่ซึ่งมีทั้งหนังสือ ของเล่น กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง โดยให้เด็กอายุ



12-36 เดือน รวมทั้งผู้ปกครองของเด็กเข้ามาใช้บริการฮิม-คีน หนังสือและของเล่นได้ตาม กำหนดเวลาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กสามารถส่งเสริมภาษาแก่ เด็กได้ และผู้ปกครองได้มีโอกาสเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับลูก

1.1.2 การให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ โดยสรุป เนื้อหาให้เหมาะสม และง่ายต่อการทำความเข้าใจเพื่อนำไปปฏิบัติได้ดังนี้

พฤติกรรมทางบวกได้แก่ การยอมรับความรู้สึก การชมเชยให้กำลังใจ การยอมรับ ความคิดเห็น การถามคำถาม การบรรยายบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การให้แนวทางทำให้ดูเป็น ตัวอย่าง การให้โอกาสเด็กในการพูด -ตอบคำถาม การให้โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็น

พฤติกรรมทางลบได้แก่

- การใช้อำนาจเพื่อให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามแนวทาง ที่ต้องการ
- การเจือบสับสนุนวาท

1.1.3 การให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องระเบียบของห้องสมุดของเล่น การฮิมหนังสือและของเล่นเกี่ยวกับ

ก.- อัตราแสดงจำนวนการฮิม หนังสือฮิมได้ครั้งละ 1 เล่ม  
ของเล่นฮิมได้ครั้งละ 1 ชิ้น

ข.- ผู้ฮิมต้องนำบัตรห้องสมุดมาแสดงทุกครั้ง

ค.- ระยะเวลาในการฮิม ทั้งหนังสือและของเล่นฮิมได้ครั้งละ

2 วัน ส่วนกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง สื่อภาษา ด้วยรักลูกนั้น ฮิมได้ 1 อาทิตย์ โดยเปิดบริการฮิมวันพุธ และคืน วันศุกร์ ของทุกสัปดาห์ที่ทำการทดลอง

ง.- ถ้าไม่คืนตามระยะเวลาที่กำหนดจะถูกตัดสิทธิ์ในการฮิม เป็นเวลา 1 อาทิตย์ ด้วยการ ยึดบัตรห้องสมุดไว้ และ ถ้านั่งหนังสือหรือของเล่นที่ฮิมไปชำรุดเสียหาย ผู้ปกครอง ต้องรับผิดชอบกับหนังสือและของเล่นที่เสียหายนั้นด้วย

- จ.- การเขียนบัตรห้องสมุด โดยกรอกชื่อเด็ก และชื่อผู้ปกครอง ที่ด้านหน้าของบัตร
- ฉ.- เขียนเลขทะเบียนของหนังสือ หรือของเล่นที่ขี้มลงใน ช่องเลขทะเบียนและเขียนชื่อหนังสือ หรือของเล่นลงใน ช่องรายการของบัตรห้องสมุด
- ช.- เขียนชื่อผู้ขี้มลงในบัตรหนังสือ เมื่อขี้มหนังสือและเขียนชื่อ ผู้ขี้มลงในบัตรของเล่น เมื่อขี้มของเล่น (ตัวอย่างการเขียน คูในภาคผนวก)
- ซ.- หนังสือและของเล่น ต้องคืนกับผู้วิจัยเท่านั้น พร้อมมอบ บัตรห้องสมุดคืนด้วย
- ณ.- การเลือกหาหนังสือและของเล่นที่จะขี้ม โดยเลือกจากบัตร รายการ หรือเลือกจากชั้นวางหนังสือและของเล่นตามที่มี เครื่องหมายเท่านั้น

2.2 หลักการเลือกชุดกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง เพื่อใช้พัฒนาภาษาของเด็ก พร้อมกับการเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก

2.2.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมภาษาแก่เด็กทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน กิจกรรมดังกล่าวพบได้จากประสบการณ์ทั่วไปในชีวิตประจำวัน โดยได้จากการละเล่น การอ่านหนังสือให้ลูกฟัง การเล่นของเล่น การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริม การเล่น พูดคุยกับลูกบ่อย ๆ เป็นการกระตุ้นให้ลูกตอบสนองด้วยคำพูด ได้เรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะ และทำนองของภาษาเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการสื่อสารซึ่งกันและกัน โดยการยอมรับ ความรู้สึกซึ่งกันและกันนี้ จะช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 24-35)

2.2.2 เป็นชุดกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย โดยคำนึง ถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ความเหมาะสมของกิจกรรมซึ่งเด็กสามารถทำได้ อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน

ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมภาษาแก่เด็กและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก  
ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น โดยมีชื่อเรียก คือ "สื่อภาษาด้วยรักลูก" มีรายละเอียดต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 การเล่นเกมไทย ได้แก่ จ๊ะจ๋อ เจ๊ฮบ แมงมุม จ้ำจ

ประเภทที่ 2 การเล่านิทาน ได้แก่ กุณินทาน "เรือวิเศษ" รูปร่างของฉันท  
คืนสอสีกับกระดาศ

ประเภทที่ 3 การเล่นเกมของเล่น ได้แก่ ภาพตัดต่อ "ต้นไม้" "รูปร่างเรขาคณิต"  
"บล็อกสี"

ประเภทที่ 4 ศิลปะ ได้แก่ การรช่า "ลูกบอลสีส้ม" การปะติด  
"ดอกไม้เอช" การพับกระดาศ "บ้านเอช  
บ้านเรา"

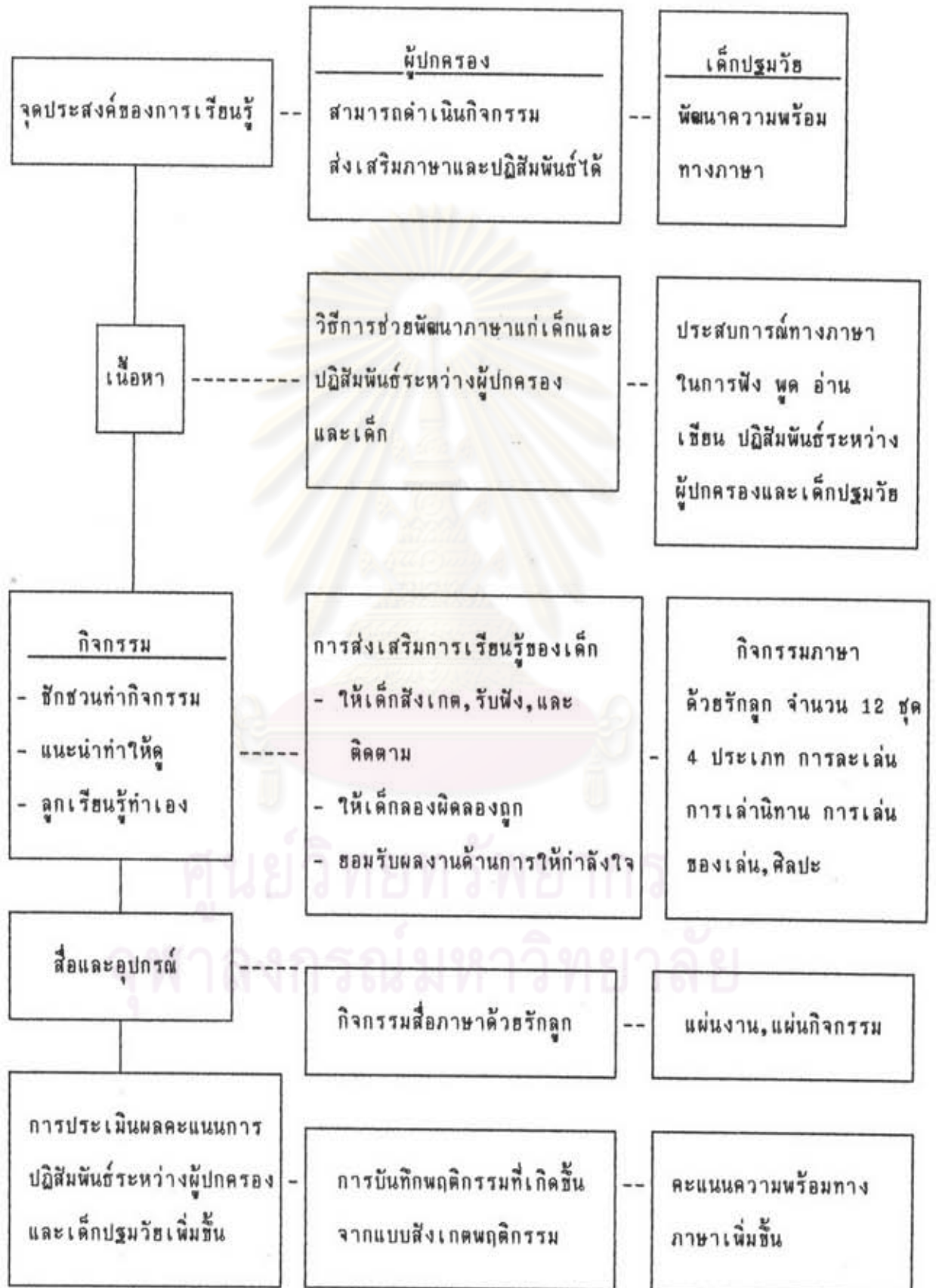
การเลือกตัวหนังสือสำหรับใช้ในชุดการฝึก ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวหนังสือตัดแถมบรรจง เนื่อง  
จากต้องการสร้างความรู้สึกรักไม่เป็นทางการ และสร้างความเป็นกันเองกับผู้ปกครองผู้ใช้ชุดกิจกรรม  
"สื่อภาษาด้วยรักลูก"

ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรม "สื่อภาษาด้วยรักลูก" ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประเภท  
ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาสร้างชุดกิจกรรมสื่อภาษาด้วยรักลูก จำนวน 12 ชุด ตามองค์ประกอบ  
ในแผนภูมิต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



แผนภูมิที่ 6 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมสื่อภาษาด้วยรักลูก เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาของเด็ก และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก





จากแผนภูมิแสดงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมนี้ สามารถจัดเป็นโครงสร้างของชุดกิจกรรมทั้ง 12 ชุด โดยแต่ละชุดมีส่วนเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อคิด หมายถึงข้อความที่ผู้ปกครองถือเป็นจุดประสงค์ของกิจกรรม
2. ความรู้สำหรับผู้ปกครอง หมายถึงข้อความที่ผู้ปกครองควรทราบเพิ่มเติม

เกี่ยวกับการทำกิจกรรม

3. กิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมสำหรับผู้ปกครองใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะมี 3 ขั้นตอนตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 1 "ชักชวนทำกิจกรรม" เพื่อเร้าให้เด็กเกิดความสนใจใฝ่รู้ที่จะทำกิจกรรมด้วยการชักชวนด้วยท่าทาง หรือ การบอกเล่าพูดคุย ถึงวิธีการเบื้องต้นแก่เด็กก่อนทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 "แนะนำทำให้อุ" จะมีอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมโดยผู้ปกครองเป็นผู้สาธิต หรือแนะนำแก่เด็กก่อนที่เด็กจะลงมือ

ขั้นตอนที่ 3 "ลูกเรียนรู้ทำเอง" เป็นการทำกิจกรรมโดยตัวเด็กเองหลังจากที่ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของกิจกรรมนั้น ๆ มาแล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ลองฝึกลองถูกลงในการทำกิจกรรมนั้น และเมื่อผู้ปกครองได้ฝึกการยอมรับผลงานของลูกด้วยการให้กำลังใจลูก

ชุดกิจกรรม "สื่อภาษาคู่รักลูก" กิจกรรมนี้สำหรับให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับเนื้อหา และฝึกกิจกรรมดังนี้ คือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็ก วิธีการเรียนรู้ของเด็ก และกิจกรรมสำหรับฝึกเด็กและประเมินผลเด็ก

#### 1. ความรู้เกี่ยวกับเด็ก

##### 1.1 ความรู้พื้นฐานสำหรับเด็กในเรื่อง

- สิ่งรอบตัว
- สุนัข
- รูปร่าง รูปทรง
- ความรู้ด้านทักษะการใช้มือในการช้อน ปะ พับ

2. วิธีการเรียนรู้ของเด็ก

- การสังเกต
- การเลียนแบบ
- การทดลองทำหรือเล่น

3. กิจกรรม วิธีการฝึกเด็กและประเมินผลเด็กจากการสังเกต

- 3.1 รู้จักสังเกต
- 3.2 ฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน
- 3.3 ฝึกการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย
- 3.4 รู้จักทำกิจกรรม หรือเล่นโดยผู้ปกครองยอมรับผลงานและให้กำลังใจลูก

กิจกรรมทั้ง 12 ชุด นี้ เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาของเด็กและ

ให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย โดยมีโครงสร้างแสดงไว้ในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 โครงสร้างของกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กตามองค์ประกอบของความพร้อมทางภาษา

กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง	ความพร้อมทางภาษา			
	การรับรู้ทางภาษา		การแสดงออกทางภาษา	
	ฟัง	อ่าน	พูด	เขียน
1. การละเล่นไทย				
1.1 จี่จ้อเจี๊ยบ	/		/	/
1.2 แมงมุม	/			/
1.3 จ้ำจี้	/		/	/
2. การเล่านิทาน				
2.1 กุญนิทาน "เรือวิเศษ"	/	/	/	/
2.2 รูปร่างของฉันทัน	/	/	/	/
2.3 ดินสอสีกับกระดาษ	/	/	/	/
3. การเล่นของเล่น				
3.1 ภาพตัดต่อ "ต้นไม้เอซ"	/	/	/	/
3.2 รูปร่างเรขาคณิต	/	/	/	/
3.3 บล็อกสี	/	/		/

จากตารางนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ของกิจกรรมแล้ว ผู้ปกครองเด็กยังได้มีโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับลูกในขณะที่เล่นกันด้วย

ตารางที่ 2 รายชื่อชุดกิจกรรมสำหรับเด็ก และอุปกรณ์ที่จัดขึ้นตามโครงสร้างด้าน  
ความรู้สำหรับผู้ปกครอง และกิจกรรมสำหรับเด็ก

ชื่อชุดการฝึก	1	2	3	อุปกรณ์
	ชักชวนทำกิจกรรม -พูดคุยกันระหว่าง ผู้ปกครองและลูก ก่อนทำกิจกรรม	แนะนำทำให้ดู เล่นด้วยกัน ผู้ปกครองทำ เป็นตัวอย่าง	ลูกเรียนรู้ทำเอง ลูกทำเองให้ลูก เอง ด้วยการหัด พูด หัดเล่น	
1. จี๋อเจี๊ยบ	/	+ /	/	แผ่นงาน
2. แมงมุม	/	+ /	/	แผ่นงาน
3. จ้ำ	/	+ /	/	แผ่นงาน
4. เรือวิเศษ	* /	+ /	++ /	ถุงนิทาน
5. รูปร่างของฉัน	* /	+ /	++ /	หนังสือนิทาน, ชิ้นรูปร่าง หนังสือนิทาน,
6. ดินสอสีกับกระดาษ	* /	+ /	++ /	ชิ้นสี
7. ต้นไม้เอซ	* /	+ /	++ /	ภาพตัดต่อรูปร่าง
8. รูปร่างเรขาคณิต	* /	+ /	++ /	วาดรูปร่าง
9. บล็อกสี	* /	/	/	บล็อกสี จำนวน 6 ชิ้น
10. ลูกบอลสีส้ม	* /	+ /	++ /	กระดาษสี 2 ชิ้น
11. ดอกไม้เอซ	* /	+ /	++ /	กระดาษสีรูป อย่างละ 1 ชิ้น
12. บ้านเอซบ้านเรา	* /	+ /	++ /	กระดาษสีสำหรับ พับบ้าน 2 ชิ้น



เครื่องหมาย / หมายถึงการดำเนินกิจกรรมของแต่ละชุดการฝึก

\* หมายถึงผู้ปกครองเตรียมอุปกรณ์ด้วยให้พร้อมแล้วจึงชักชวนลูกทำกิจกรรม

+ หมายถึงกิจกรรมนั้น ๆ จะมีคำคล้องจองประกอบให้ผู้ปกครองพูดหรือเล่าให้เด็กฟัง เพื่อให้ลูกฝึกพูด

++ หมายถึงกิจกรรมนั้น ๆ จะมีคำถามให้ผู้ปกครองถามและเพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิด โต้ตอบด้วยวาจาหรือด้วยท่าทางได้ถูกต้องกับคำถามที่ถาม

อุปกรณ์ ที่ใช้สำหรับกิจกรรมนั้น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วก็จะมีกาสำหรับติดชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุตรทั้ง 12 ชุด แต่ละกิจกรรมมีส่วนที่ผู้ปกครองนำไปใช้ 3 ส่วน คือ

1. คู่มือกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง
2. กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย
  - 2.1 ความรู้สำหรับผู้ปกครอง
  - 2.2 กิจกรรม + แผนกิจกรรม
3. ชุดกิจกรรมสื่อภาษาดัวยรักลูกประกอบด้วย

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรม

4. บัตรห้องสมุดของเล่น สำหรับผู้ปกครองไว้ใช้บริการืม-คืน ของเล่นที่

ต้องการส่วนประกอบทั้ง 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง

1.1 ปกหน้า ไว้สำหรับผู้ปกครองใช้เขียน ชื่อ นามสกุล ชื่อเด็ก

1.2 เนื้อหาภายในเล่ม

1.2.1 ความรู้สำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด  
ระเบียบของห้องสมุด

1.2.2 ประเภทของกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

## 2. กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ประกอบด้วย

2.1 ความรู้สำหรับผู้ปกครอง ในเรื่องของการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย

2.2 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครองนำไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่ผู้ปกครองต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ แล้วนำไปทำเป็นตัวอย่างให้กับเด็ก แผ่นกิจกรรม เป็นแผ่นกิจกรรมขนาด วัน-เวลา ที่ใช้ในการทำกิจกรรม

3. ชุดกิจกรรมสื่อภาษาคำคล้อง สำหรับผู้ปกครองทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย อุปกรณ์ในแต่ละชุดจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของกิจกรรม

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนี้ เพื่อให้ผู้ปกครองวัดพฤติกรรมของเด็กตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยมีรายการตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรมนั้น ๆ

4. บัตรห้องสมุดของเล่น โดยให้ผู้ปกครองใช้สำหรับืม-คืน หนังสือหรือของเล่นที่ต้องการืม โดยปกหน้าเขียน ชื่อของผู้ปกครองและเด็ก ส่วนปกใน จะเป็นช่องเลขทะเบียนรายการ กำหนดส่ง วันส่งไว้สำหรับบันทึก

คู่มือการให้ความรู้ผู้ปกครองนี้ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้กับประชากรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครอบครัว แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

## 3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 อย่างคือ

1. แบบทดสอบความพร้อมทางภาษา
2. แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพการจัดห้องสมุดของเล่น

สำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง

### 3.1 แบบทดสอบความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ด้านการฟัง มี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ด้านการพูดมี 13 ข้อ ตอนที่ 3 ด้านการอ่าน มี 4 ข้อ และตอนที่ 4 ด้านการเขียน มี 6 ข้อ รวม 30 ข้อ โดยใช้ประกอบกับหนังสือนิทาน 4 เรื่อง หนังสือนิทานเป็นข้อคำถามของแบบทดสอบ มีอุปกรณ์ในการใช้ประกอบได้แก่ ตุ๊กตาแมวขาง, ไหม, บัตรภาพ, ดินสอแท่งโต รวมระยะเวลาที่ใช้ทั้งหมด 30 นาที ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย

3.1.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย

3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของความพร้อมทางภาษา

3.1.4 นำข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้มาสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ก. สร้างแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาเป็นแบบชนิดตอบถูกได้

1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ซึ่งจะวัดความสามารถของความพร้อมทางภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวม 30 ข้อ เนื้อหาในแบบทดสอบนี้มาจาก นิทาน 4 เรื่อง ที่ใช้ประกอบในการทดสอบ

ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบที่วัดความพร้อมทางภาษาในการฟัง

ซึ่งได้จากการที่ผู้วิจัย เล่านิทานเรื่องแมวเหมียว วัตถุประสงค์ของเรื่องคือ การฟังเพื่อความเข้าใจ การฟังจับใจความ การฟังอย่างเพลินเพลิน และการฟังเพื่อแยกแยะเสียง มีวิธีการในการดำเนินการสอบดังนี้



ตัวอย่างที่ 1 แบบทดสอบความพร้อมทางภาษาตอนที่ 1 อุปกรณ์ นิทาน เรื่องแมวเหมียว  
ตุ๊กตาขางแมว

ตัวอย่างรายการพฤติกรรมของแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาในด้านการฟัง  
คำชี้แจง ชัดเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เด็กแสดงพฤติกรรม

- \_\_\_ 1. ฟังผู้อื่นพูดหรือเล่านิทานให้ฟังจนตลอดเรื่อง  
\_\_\_ 2. รับฟังเรื่องราวได้อย่างเข้าใจโดยบอกชื่อเรื่องที่ฟังโดยหยิบหรือชี้  
หนังสือเล่มที่ฟังไว้

#### การดำเนินการสอบ

1. ให้เด็กนั่งฟังใกล้กับผู้วิจัยในบางกรณีให้จับบนตักสำหรับเด็กที่ยังตัวเล็กมาก ๆ
2. ผู้วิจัยใช้แมวขางเป็นตัวละครที่ใช้ในการเล่าพร้อมไปกับเนื้อเรื่องของนิทาน  
แมวเหมียว
3. ผู้วิจัยเล่านิทานจนจบเรื่องแล้วจึงทดสอบเป็นรายข้อตั้งแต่ ข้อ 1 ถึงข้อ 6

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบที่วัดความพร้อมทางภาษาในการพูด ซึ่งได้  
จากการที่ผู้วิจัยเล่านิทาน เรื่องแมวเหมียวถามว่า นิทานเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ของเรื่อง คือ  
กระตุ้นให้เด็กได้พูดชื่อตัวเอง พูดเรื่องสีต่าง ๆ พูดชื่อสัตว์ พูดชื่อผลไม้ จากการถามคำถาม  
ในนิทานซึ่งมีวิธีการในการดำเนินการสอบดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 แบบทดสอบความพร้อมทางภาษา ตอนที่ 2 อุปกรณ์ นิทานเรื่อง แมวเหมียว  
ถามว่าตุ๊กตาแมว

ตัวอย่างรายการพฤติกรรมของแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาในการพูด  
คำชี้แจง ชัดเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เด็กแสดงพฤติกรรม

- \_\_\_ ตอบชื่อตัวเองได้โดยการพูดเรื่องของตัวเองหรือบอกด้วยท่าทางเมื่อได้ยิน  
การเรียกชื่อของตัวเอง  
\_\_\_ ตอบคำถามเกี่ยวกับสีได้ โดยพูดคำว่า สีแดง



### การดำเนินการสอบ

1. ผู้วิจัยให้เด็กตอบคำถามจากนิทาน
2. ผู้วิจัยเล่านิทานโดยการใช้แมว ซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่อง เป็นผู้ถามคำถามให้เด็กตอบ
3. ผู้วิจัยทดสอบเป็นรายข้อ ตั้งแต่ข้อ 7 ถึงข้อ 19

ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบที่วัดความพร้อมทางภาษาในการอ่าน ซึ่งได้จากการที่ผู้วิจัยหยิบหนังสือโดยส่งกลับหัวให้ โดยใช้หนังสือนิทานเรื่องแมวเหมียวที่ชิวส่วนสัตว์นิทานเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ กระตุ้นให้เด็กได้เข้าใจมโนทัศน์ของคำว่า หนังสือ ในการเปิดหนังสือ การอ่านหนังสือ และการเชื่อมโยงความหมายและเสียงของคำให้ตรงกับภาพ

ตัวอย่างที่ 3 แบบทดสอบความพร้อมทางภาษา ตอนที่ 3 รูปกรรณ นิทานเรื่อง แมวเหมียวที่ชิว ส่วนสัตว์ ตุ๊กตาแมว แผ่นภาพ ช้าง ลิง จิงโจ้ ม้าลาย จากหนังสือนิทาน ตัวอย่างรายการแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาในการอ่าน คำชี้แจง ชัดเรื่องหมาย / หน้าข้อที่เด็กแสดงพฤติกรรม  
 \_\_\_ อ่านหนังสือโดยไม่กลับหัวด้วยการวางหนังสือที่ถูกต้อง  
 \_\_\_ อ่านภาพในหนังสือด้วยการกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา

### ดำเนินการสอบ

1. ผู้วิจัยบอกชื่อหนังสือนิทานให้กับเด็กโดยการส่งหนังสือในลักษณะกลับหัวให้เด็ก
2. ผู้วิจัยทำการสอบเป็นรายข้อ
3. เมื่อเด็กเปิดถึงหน้าสุดท้ายของนิทานก็ให้คืนหนังสือให้ผู้วิจัย
4. ผู้วิจัยเป็นรายข้อ ตั้งแต่ ข้อ 20 ถึงข้อ 24

ตอนที่ 4 เป็นแบบทดสอบที่วัดความพร้อมทางภาษาในการเขียน ซึ่งได้จากการที่ผู้วิจัยให้เด็กใช้ดินสอแท่งโต ชีดเส้นต่าง ๆ จากนิทานเรื่องแมวเหมียวเที่ยวเมืองจุด เนื้อเรื่องในนิทานเป็นข้อความสำหรับทดสอบการขีดเขียนของเด็ก

ตัวอย่างที่ 4 แบบทดสอบความพร้อมทางภาษา ตอนที่ 4 อุปกรณ์ นิทานเรื่อง แมวเหมียวเที่ยวเมืองจุด ดินสอแท่งโต

ตัวอย่างรายการพฤติกรรมของแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาในการเขียน

คำชี้แจง ชีดเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เด็กแสดงพฤติกรรม

\_\_\_ ลากเส้นตามรอยจุด วงกลม

\_\_\_ ลากเส้นตามรอยจุด เส้นตรง

#### การดำเนินการสอบ

1. ผู้วิจัยให้ดินสอแท่งโตแก่เด็ก
2. ผู้วิจัยเล่านิทานพร้อมกับทำตัวอย่างให้เด็กดู
3. ผู้วิจัยให้เด็กทำเป็นรายข้อ ตั้งแต่ข้อ 25 ถึงข้อ 30

ช. เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบความพร้อมทางภาษามีวิธี

การดังนี้

เด็กแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน

เด็กไม่แสดงพฤติกรรมหรือตอบไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

3.1.5 นำแบบทดสอบ และคำชี้แจงในการดำเนินการสอบที่สร้างขึ้นไป

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบด้านภาษา ความครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของการทดสอบ

3.1.6 นำแบบทดสอบและคำชี้แจงไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยอายุ 12-36

เดือน จำนวน 10 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรแต่มีสภาพคล้ายคลึงกับตัวอย่างประชากร เพื่อวิเคราะห์หาระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิคร้อยละ 50

(ประกอบ กรรณสูตร : 2528) แล้วตัดข้อที่มีความยากระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและปรับปรุงแก้ไขค่าชี้แจงในการดำเนินการทดสอบ

3.1.7 นำแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบอีกครั้ง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (K-D 20) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3.1.8 จัดทำแบบทดสอบเพื่อใช้ในการทดสอบเด็กปฐมวัยก่อนและหลังดำเนินการทดลอง

## 2. แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยทฤษฎีเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก

3.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับแบบบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์

3.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของ จินตนา บัณฑวงษ์ (2531) ซึ่งได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้วได้ 0.87 นำมาปรับการใช้ค่าและวิธีการใช้ให้เหมาะสมกับงานวิจัยดังนี้

3.3.1 ปรับการใช้ค่าและวิธีการใช้จากวิธีเมตริก (Metric) เป็นแบบสังเกตประเภท (check list) โดยทำการทดสอบผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังดำเนินการกิจกรรมห้องสมุดของเล่น

3.3.2 นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขการใช้ค่าให้เหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

## 3.4 วิธีการของการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเลือกสถานการณ์ โดยให้เด็กเป็นผู้กำหนดว่าระหว่างพินิจทานกับเล่นของเล่นด้วยกันจะเลือกอย่างไร

3.4.2 ผู้วิจัยเริ่มสังเกตตั้งแต่การเริ่มต้นของสถานการณ์ในการตกลงโดยเลือกระหว่างหนังสือกับของเล่นของผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยจะเลือกอย่างไร

3.4.3 ขณะเริ่มทำกิจกรรมด้วยกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยใช้การ check ตามรายการของแบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์



3.4.4 ระยะเวลาในการสังเกต 15-20 นาทีต่อ 1 สถานการณ์ถือว่าเป็น การเสร็จสิ้นพฤติกรรม

3.5 เกณฑ์การให้คะแนน มีวิธีการดังนี้

3.5.1 ทุกราชการพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน แบ่ง เป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในทางบวก 24 คะแนน พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในทางลบ 18 คะแนน

3.5.2 เมื่อผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมตามรายการของแบบสังเกตพฤติกรรม จะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่แสดงพฤติกรรมได้ 0 คะแนน

3.5.3 นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาแยกประเภทของพฤติกรรมของพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ว่าเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในทางบวก ก็คะแนน พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็คะแนน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับห้องสมุด

3.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อให้ผู้ปกครองประเมินและตอบคำถาม หลังการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของเล่น

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม สถานภาพและสภาพการจัดห้องสมุดของเล่น

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม การใช้บริการห้องสมุด

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพการจัดห้องสมุดของเล่น เป็นแบบเลือกตอบโดยสอบถามด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพการจัดห้องสมุดของเล่น

2. บทบาทของผู้ปกครองในการปฏิสัมพันธ์กับบุตร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามใช้การบริการห้องสมุดของเล่น เป็นแบบสอบถามประเมินค่า โดยสอบถามด้านต่าง ๆ ดังนี้



1. สภาพการใช้ห้องสมุดของเล่น
2. กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง
3. ปัญหาด้านบุคลากร
4. ปัญหาด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์
5. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์
6. ความต้องการใช้บริการห้องสมุด

แบบสอบถามนี้ นำไปตรวจสอบความเหมาะสมด้านความตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษากับผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำไปใช้ในการสอบถาม

#### วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารวบรวมความรู้จากตำรา เอกสาร วารสาร การศึกษาคูงานตามโรงเรียนที่มีการจัดห้องสมุดของเล่น และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ศึกษาความหมายของความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย และหลักการจัดห้องสมุดของเล่น

1.2 พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านภาษา และบทบาทของผู้ปกครองในการปฏิสัมพันธ์กับบุตรเพื่อส่งเสริมความพร้อมทางภาษาแก่เด็ก

1.3 ศึกษาแบบทดสอบทางด้านภาษาจาก ทฤษฎี และผลงานวิจัย

2. จัดห้องสมุดของเล่นที่บ้านเด็ก ๆ เพื่อพัฒนาความพร้อมของภาษาของเด็กและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุตร โดยดำเนินการใช้ห้องสมุดของเล่นตามตารางกิจกรรมที่ 3

ตารางที่ 3 กำหนดเวลาการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่น

สัปดาห์ที่	วันที่	กิจกรรมห้องสมุดของเล่น	
		กิจกรรมภายในห้องสมุด	กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง
1	5 กค. - 9 กค. 35	สัปดาห์แนะนำหนังสือ	ยืมหนังสือ & ของเล่น
2	12 กค. - 19 กค. 35	สัปดาห์แนะนำของเล่น	ยืมหนังสือ & ของเล่น
3	21 กค. - 25 กค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, การละเล่นไทย
4	28 กค. - 2 สค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, การเล่านิทาน
5	4 สค. - 9 สค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, การเล่นของเล่น
6	11 สค. - 15 สค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, ศิลปะ
7	18 สค. - 23 สค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, ของเล่น
8	24 สค. - 27 สค. 35	จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	ยืมหนังสือ, ของเล่น

2.1 ดำเนินการจัดห้องสมุดของเล่น โดยทำทะเบียนรายการของหนังสือ และของเล่น โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 หนังสือ จัดทำบัตรรายการ, เลขเรียกหนังสือ, เลขทะเบียนดังตัวอย่างต่อไปนี้

- บัตรรายการ บอก ชื่อผู้แต่ง, ชื่อหนังสือ, เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์ ลงในบัตรขนาด 5" x 3"
- เลขเรียกหนังสือ ประกอบด้วย หมวดของหนังสือ ชื่อผู้แต่ง เลขชื่อ ผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ฉบับ ดังตัวอย่างได้ในภาคผนวก
- เลขทะเบียน ประกอบด้วย เลขอารบิก 5 หลัก เริ่มตั้งแต่ 00001 มีตัวหนังสือ ๓ แทน หนังสือภาษาไทย สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษใช้อักษรย่อ R ย่อมาจาก Rhymes, P

ชื่อมาจาก Picture Book คู่ตัวอย่างในภาคผนวก

2.2.2 ของเล่น จัดทำบัตรรายการของเล่น, เลขทะเบียนของเล่น

ตัวอย่างในภาคผนวก

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความพร้อมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปหาประสิทธิภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าความยาก อำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง

4. นำอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมาหาประสิทธิภาพด้านความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ และความเหมาะสมของกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย โดยผ่านการทดลองใช้จากครอบครัว จำนวน 3 ครอบครัว ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรแล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบทดสอบและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับตัวอย่างประชากร

6. รับสมัครผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม "ห้องสมุดของเล่น บ้านเด็กจุฬาฯ" จากผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีอายุระหว่าง 12 เดือน - 36 เดือน จำนวน 15 ครอบครัว

6.1 ทำความคุ้นเคยกับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองก่อนเปิดห้องสมุดเป็นเวลา

1 สัปดาห์

6.2 จัดการพบปะผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. จุดประสงค์ของกิจกรรม พร้อมทั้งวิธีการนำไปใช้ โดยผู้วิจัยอธิบาย สาธิตกิจกรรมการใช้คู่มือ พร้อมอุปกรณ์ตามคู่มือ เพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้ปกครองทดลองทำตาม พร้อมกับให้ผู้ปกครองซักถาม

ข. วิธีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม โดยผู้วิจัยอธิบาย สาธิต การบันทึกพฤติกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้ปกครองทำตาม พร้อมกับให้ผู้ปกครองซักถาม

ค. เวลาในการดำเนินกิจกรรมนี้ ผู้ปกครองจะได้รับชุดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 กิจกรรม โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรม 10-15 นาที ต่อ 1 ชุด โดยมีกำหนดการใช้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 กิจกรรมประจำวันของการดำเนินห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง

วัน	กิจกรรม	เวลา
จันทร์	- การฟังนิทานและการอ่านหนังสือ - การคืนชุดกิจกรรม "สื่อภาษาด້วชรักลูก	10.00 - 12.20
อังคาร	การเล่นของเล่น	10.00 - 12.20
พุธ	- การทำศิลปะและกิจกรรมการให้ความรู้ ผู้ปกครอง - การยืมหนังสือและของเล่น	10.00 - 12.20, 15.00 - 16.30
พฤหัสบดี	ห้องสมุดปิด	
ศุกร์	การคืนหนังสือและของเล่น	08.00 - 09.00, 15.00 - 16.30

หมายเหตุ สัปดาห์ที่ 6 ห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองเลื่อนกิจกรรม  
เป็นวันจันทร์ พุธ และพฤหัสบดี เนื่องจากวันอังคารที่ 12 สิงหาคม 2535  
เป็นวันหยุดราชการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 3.2 กำหนดการดำเนินกิจกรรมเป็นรายวันสำหรับเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่	วัน	เวลา 10.00-10.30	10.30-11.50	11.50 - 12.20
1	จ. 5 กค 35 อ. 6 กค 35 พ. 7 กค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
2	จ. 12 กค 35 อ. 13 กค 35 พ. 14 กค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
3	จ. 21 กค 35 อ. 22 กค 35 พ. 23 กค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
4	จ. 28 กค 35 อ. 29 กค 35 พ. 30 กค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
5	จ. 4 สค 35 อ. 5 สค 35 พ. 6 สค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.

สัปดาห์ที่	วัน	เวลา 10.00-10.30	10.30-11.50	11.50 - 12.20
6	จ. 11 สค 35 พ. 13 สค 35 พณ. 14 สค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
7	จ. 18 สค 35 อ. 19 สค 35 พ. 20 สค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12-19 ค.
8	จ. 24 สค 35 อ. 25 สค 35 พ. 26 สค 35	กลุ่มอายุ 20-27 ค.	กลุ่มอายุ 28-36 ค.	กลุ่มอายุ 12.-19 ค.

### 7. คำเนิการทดสอบก่อนการทดลองกับตัวอย่างประชากร

#### 7.1 คำเนิการทดสอบความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลองกับตัวอย่างประชากร

เด็กปฐมวัยด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

#### 7.2 คำเนิการทดสอบการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ก่อนการทดลองกับตัวอย่าง

ประชากรผู้ปกครองด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ในขณะที่ผู้ปกครองกำลังเล่นกับเด็ก การดำเนินการทดสอบนี้ สำหรับเด็กปฐมวัย คำเนิการทดสอบก่อนการเปิดห้องสมุด 1 อาทิตย์ คือในวันที่ 29 มิ.ย.35 - 2 กค.35 เช่นเดียวกับผู้ปกครอง ทำการทดสอบผู้ปกครองในช่วงเช้าและเย็น เวลา 8.00 - 9.00 และ 15.00 - 16.30 น. ในวันที่ 29 มิ.ย.35 - 2 กค.35 ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองสะดวก



8. จัดประชุมเปิด "ห้องสมุดของเล่น" เพื่อดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางภาษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก จากกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง "สื่อภาษาค้าวรักลูก" โดยมีตารางดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่น ดังแสดงในตารางที่

9. ดำเนินการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

9.1 ด้านการให้เด็กเข้ามาร่วมกิจกรรมกับห้องสมุด สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ในเรื่องของ หนังสือของเล่น ศิลปะ และการพบปะผู้ปกครองเพื่อยืม-คืนหนังสือและของเล่น

9.2 ผู้ปกครองแต่ละครอบครัวนำคู่มือการให้ความรู้ผู้ปกครองไปใช้กับเด็กที่บ้าน สัปดาห์ละ 1 กิจกรรม แล้วนำมาคืนตามเวลาที่กำหนด

10. จัดประชุมปิดโครงการ "ห้องสมุดของเล่น" และกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง "สื่อภาษาค้าวรักลูก" ด้านการแสดงผลงานของเด็กทั้งหมด - พร้อมกับนัดวันที่จะทดสอบผู้ปกครองเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์หลังจากที่ได้ร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองแล้ว

11. ดำเนินการทดสอบหลังการทดสอบกับตัวอย่างประชากร

11.1 ดำเนินการทดสอบความพร้อมทางภาษาหลังการทดลองกับตัวอย่างประชากร เด็กปฐมวัย ด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา

11.2 ดำเนินการทดสอบการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ปฐมวัยกับสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ในขณะที่ผู้ปกครองกำลังเล่นกับเด็กตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้

การดำเนินการทดสอบนี้ สำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการทดสอบหลังปิดห้องสมุดของเล่น 1 อาทิตย์ คือ วันที่ 30 สค.35 - 4 กย.35 เช่นเดียวกับผู้ปกครองทำการทดสอบผู้ปกครองในช่วงเช้าและเย็น เวลา 8.00 - 9.00 และ 15.00 - 16.30 น. ในวันที่ 30 สค.35 - 4 กย.35 ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองสะดวก

8. จัดกิจกรรมห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองตามวันและเวลาที่นัดหมายไว้ รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์

8.1 จำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เด็กปฐมวัย 15 คน ผู้ปกครอง 15 คน



ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของเล่น

ผู้ปกครอง		รวม	เด็กปฐมวัย			อายุ 12 - 19 ค			20 - 27 ค			28 - 36 ค		
บิดา	มารดา		ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
2	13	15	10	5	15	4	1	5	3	2	5	3	2	5

#### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลองกับตัวอย่างประชากร เด็กปฐมวัย 15 คน ด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา ระหว่างวันที่ 29 มิ.ย.35 - 2 กค.35
2. ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลองกับตัวอย่างประชากรผู้ปกครอง ด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย ระหว่างวันที่ 29 มิ.ย.35 - 2 กค.35
3. ดำเนินกิจกรรมห้องสมุดของเล่นตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
4. ปิดห้องสมุดของเล่น โดยทำการพบปะผู้ปกครองเป็นรายบุคคล พร้อมกับแจกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองแล้ว ให้ผู้ปกครองนำมาส่งคืนผู้วิจัย
5. ดำเนินการทดสอบหลังการทดลองกับตัวอย่างประชากร เด็กปฐมวัย 15 คน ด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาฉบับเดิม ในวันที่ 30 สค.35 - 4 กย.35
6. ดำเนินการทดสอบหลังการทดลองกับตัวอย่างประชากรผู้ปกครอง ด้วยแบบบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยฉบับเดิม ในวันที่ 30 สค.35 - 4 กย.35
7. รวบรวมอุปกรณ์ เครื่องมือกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรม



### 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทดสอบความพร้อมทางภาษาโดยการทดสอบค่า  $t$ -test

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}$$

$$\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}$$

$D$  = ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง

$D$  = ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง

$N$  = จำนวนประชากร

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในส่วนที่เป็นการเลือกตอบ มาวิเคราะห์หาความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในส่วนที่เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคุณภาพ ( $\bar{x}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ซึ่งเป็นการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคุณภาพนั้น กำหนดออกมาเป็นคะแนนตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

มากที่สุด	ให้มีคะแนนเป็น	5
มาก	ให้มีคะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้มีคะแนนเป็น	3
น้อย	ให้มีคะแนนเป็น	2
ไม่เหมาะสม	ให้มีคะแนนเป็น	1

และตีความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคุณภาพ ดังนี้



4.6 - 5.0	หมายความว่า	มากที่สุด
3.6 - 4.5	หมายความว่า	มาก
2.6 - 3.5	หมายความว่า	ปานกลาง
1.6 - 2.5	หมายความว่า	น้อย
1.0 - 1.5	หมายความว่า	ไม่เหมาะสม

5. นำข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุตร โดยการทดสอบค่าที (t-test)

6. นำข้อมูลจากการใช้บริการฮิม-คีน วัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดจากบัตรฮิมคีน มาวิเคราะห์หาความถี่ เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

7. การปรับปรุงห้องสมุดของเล่น จะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3 และ 4 มาใช้ในการปรับปรุง

7.1 แบบวิเคราะห์หาความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละ จะปรับปรุงเมื่อมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

7.2 แบบหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคุณภาพ จะปรับปรุงเมื่อมีค่าเฉลี่ยปานกลาง น้อยและไม่มีคุณภาพหรือไม่เหมาะสม

7.3 การเรียงลำดับปัญหาและข้อเสนอแนะ จะนำไปปรับปรุงในข้อที่มีความซ้ำกันมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย